

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 30 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-sudvar,
hová a léziczatok cimzandók.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket:

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Kuruc-kultúra.

Régeinte nem lehetett osztályozni a hazafiakat, most lehet. Nem sokféle a fajtájuk, de nem is érdekes. Az osztályozásuk, alulról fölfelé emelkedő grádus szerint, ez lenne:

akik a régi rendszertől elszakadtak, de az újhoz még nem csatlakoztak;

akik az új rendhez csatlakoztak, de nem lelkesednek érte;

akik az új rendszerért élnek-halnak.

Az új rendszer nem új ugyan, mert mindig voltak igaz magyarritű emberek, akik Magyarország teljes és végleges függetlenségéért lelkesedtek. És mindig voltak olyanok, akik csak a rezon szűken szabott keretében mozogtak. Emek két elveszhetetlen típus közül csak az első érdekel. Mert hát most ez a típus dominál. Ez a típus, amelyet ezelőtt csak halljakendjánosnak hívtak, most azonban méltóságos úrnak tituálják, sőt ekszcclenciásnak is.

Ezt a változást nem gúnyképpen említjük. Mélységesen komoly tanulságot merítünk belőle.

Még nem régen, még csak tavaly is a negyvennyolcas párt a társadalom legegyszerűbb elemiből toborozta össze a hibeit. Az ingyenes oktatásért azok álltak viharos csatákat, akik az iskoláztatás szükségességét legkevésbé ismerték el. Az önálló vánterületet azok óhajtották, akiknek létezedük maximuma, hogy anyyi napszámot kaphassanak, amennyiből szegényesen megélhessenek. Szóval a negyvennyolcas párt paraszt párt volt. Úrféle csak kevés keveredett közéje. Akinek címe, rangja volt, az Dárius kincseért se vallotta volna magát negyvennyolcasnak. Aki címre, rangra vágyakozott, még kevésbbé.

A függetlenségi párt szép és magasztos eszméit ilyenformán nem is lehetet hirdetni másutt, csak a füstös borgözös kis korcsmákban, a városvegi népkörökben, faluhelyen, ott is jó messzi a jegyző úrtól. Az a kevés

művelt ember, aki akkoriban a pártot vezette, jól megértette a helyzetét és nem vállalkozott lehetetlen föladatokra. Csak apostolkodott. Terjesztette a hitet, anélkül, hogy megértést is követelt volna. A demagógia eszközeivel igyekezett hatni és ha jelszavai nem a politikai meggyőződést erősítették meg, hanem csak a politikai babonát, akkor sikerével már meg volt elégedve.

Senki se követelhetette a függetlenségi párttól, hogy kultúrmissziót teljesítsen. Az a képviselő aspiráns, aki hibeinek azt merete volna mondani, hogy az állam keveset költ iskolákra, hogy művésztelepeket kell létesíteni a nagyobb városokban, hogy kevés az operára költött 700 000 korona, hanem kell erre a célra egymillió legalább, azt nem is doronggal, hanem vasvillával verték volna ki a faluból.

De hát hál' istennek, a világ sora tavaly óta megváltozott.

A negyvennyolcas eszmékért már nemcsak a halljakendjánosok rajonganak. Rangos, vagyonos nagy urak esküsznek most a Kossuth Lajos hitére. Hivatali elüljárók, intéző tényezők teszik a párt elejét. Az armádiaja is díszes. Bárók, grófok, udvari tanácsosok, királyi tanácsosok közlegénysorban szerénykednek. A körök kiköltöztek a városvegi korcsmákba, és betelepettek a csilláros, szőnyeges kaszinókba, aranydíszes hotelekbe. Az állam kultusz ügyeit Tóth János intézi és a tóthjánosok élvezik gondos figyelmességét.

Hát a nagy változásban ezt tartjuk a legjelentősebbnek, nemzeti szempontból legfontosabbnak. Beszélhetünk volna nekünk akárki is akármit az új rendszer diadaláról, szóra se érdemesítettük volna, ha az új rendszer tergotlását nem tekinthettük volna a kultúrterület kiszélesedési processzusának. De mi annak tekintjük. Annak akarjuk tekinteni. Nekünk az nem elég, hogy az új rendszer a hazafiak szigorú osztályozásában jeleskedik. Hogy megkülömbözteti azokat, akik még nem csatlakoztak hozzá, azoktól,

akik hozzácsatlakoztak már. Ez az osztályozás nem sokat ér. Főispánokat lehet hatalmiszóval kinevezni, miniszter titkárokat is, de hazafiakat nem lehet kinevezni. Hazafiakat nevelni kell. A nevelésük nem könnyű dolog. Az emberből kultúr-embert kell csinálni. Ebből aztán hazafi lesz, még csak mesterkedni se kell rajta.

Elhisszük, hogy a nagy negyvennyolcas pártnak nem volt eddig ehhez se módja, se területe. Nem is hánytorgatjuk a multját, amikor egyebet se mivel, csak vitézkötés-kultuszt. Korcsmáiban és lebujaiban valóban nem is mivelhetett egyebet.

Amde most olyanokkal gyarapodott a tábora, akik megértik küldetésének szentségességét úgyis, ha nem is az égből származott tüzes nyelvek erejével apostolkodik, hanem érthető, jó magyar szóval. Tóth János kultuszállamtikársága ne legyen hiába való dolog. Hadd vegyék hasznát a tóthjánosok is, azok, akik eddig a kultúra kiközösítettjei voltak.

A függetlenségi párt elfoglalta a régi kultúr-párt helyét. Binejk el annak az emlékével, ahogy neki jól esik. Kírthatja, kipusztíthatja. Szemrehányás se érje miatta. De csak arról ne feledkezzen meg, hogy azok a kultúr-kötelezettségek, amiket az vállalt és amelyek már most is esedékesek, reá származtak. Ezeket be kell váltani. Nem muszáj a kultúrát úgy terjeszteni, mint ahogy amaterterjesztheti vala. Csinálhat kuruc-kultúrát, csak magyar legyen és kultúra legyen.

Es ha ez a párt teremt majd olyan kultúrát, amely a nemzet anyagi és szellemi függetlensége felé vezet és ha ezt a kultúrát kuruc-kultúrának kereszteli el, akkor megszilárdította lételének bázisát és sikert biztosított a politikájának is, habár az csak kuruc-politika is.

A kiegyezési tárgyalások. Hát már ott tartunk? Mar nem akarjuk az önálló vánterületet? Félhivatalosan olyan tartalma jelentéseket tesznek közzé, melyekből az tűnik ki, hogy a megegyezést nagyon is erőltetik.

Ének és Tambura-Hangverseny.

DEUTSCH LAJOS Kossuth-útcai Korona-kávéházában Ma csütörtökön, továbbá PÉNTEK, SZOMBAT és VASÁRNAP este 8 órától kezdve GYÖRI MIHÁLY hírneves család első BÁCSKAI ÉNEK és TAMBURA NŐI zenekara, Györi Franciska 14 éves primásnő vezetése alatt hangversenyt rendez. Belépti-díj nincs.

Igaz ugyan, hogy ezek a félhivatalos jelentések feltűnően kacérkodnak azokkal a nemzeti kijelentéssel, hogy: az osztrák és a magyar álláspont között óriási, athidalhatatlan távolság van még, de már minden jelentés végén ott figyel az a nagyon gyanús megjegyzés, hogy: az osztrákoknak nagy érdekük, hogy 1917-ig a vamszerződés megkötéséig.

Ezt pedig úgy kell érteni, hogy államférfiaink most olyan kedvezően előnyös helyzetben vannak, hogy ők most már ha éppen akarnak, akár erőret is foghatnak az osztrák kollégáikkal, mert Ausztriának igen nagyon nagy érdeke az, hogy a vamszerződést 1917-ig vele megkötösködjék.

Ha ilyen csudalatos kedvező a helyzetünk, akkor ki merne még önálló vánterületet is követelni? Dehogy követelünk. Inkább revizáljuk az egész komplexusumot, sőt már ki is bővítik a komplexusumot, most már bele vették a tárgyalások ganyagába a bankügyet, a magyar blokk konverzióját, a fogyasztási adókat és a valutarendezés kérdését is.

Ime ez lett eddig abból a gondolatból, hogy a Széll-Körber féle kiegyezési feltételeket ne vamszerződés, hanem vamszerződés formájában fogadjuk el. Se szövetség, se szerződés nem lesz, hanem nagy a valószínűsége annak, hogy a tárgyalásokat 1917-ig elfolytatgatják, addig maradunk úgy, ahogy most vagyunk és 1917-ben újra kezdjük, mert amíg az egyezkedések meg nem hiúsulnak, addig közgazdasági szakadást előidéznünk nem lehet.

Az ischli klauzula azt akarta, hogy a vamszerződés felbonthatatlan legyen. Ha nem ez volt is a kifejezett formája, ez volt a titkos célja. Azt akarta, hogy megszűnjék a közgazdasági bizonytalanság, mely minden 10 évben megrendítette a közgazdasági életet — nem Ausztriában hanem Magyarországon. A mai helyzet rosszabb, mint az ischli klauzula által teremtett helyzet lett volna, mert a bizonytalanság most már teljesen allandósulva van, szinte felbonthatatlannak látszik.

Ez azonban Ausztriának nem baj, mert ő annál könnyebben garazdalkodhatik egy magyar piacon. Hiszen ki az ördög batorodik ide jönni idegen országból, hogy Ausztriával versenyre keljen, mikor minden pillanatban olyan gazdasági változás előtt kellene itt állnia, melyről azt sem tudhatja, hogy egy váratlan pillanatban nem fogja-e egész vagyonából kiforgatni. Egy kiszámíthatatlan állapot ez, melyről csak Ausztria tud boldogulni, mert egyenesen Ausztriától függ, hogy miféle konjunktúrák keletkezzenek a magyar fogyasztási piacon.

Szterényi nagyszabású iparfejlesztési terveze sem tudott minket olyan nagyon megnyugtatni, mint a parlamenti urakat. A pénz osztogatás nem iparfejlesztési eszköz. Nem igaz, hogy a közgazdasági életet korumpálni kell. Aki nem tud olyan iparvállalatot alapítani, melynek haszna lesz a működéséből, az ne alapítson iparvállalatot csak azért, hogy veszteségre forogjanak a gépei, de a veszteségeit majd megtéríti az állam.

Minden időben elítéltük, ma is elítéljük az ilyen iparpolitikát. Nem iparpolitika ez, hanem gazdasági korrupció. Igenis van rá eset, hogy az államnak egyes vállalat kivételi képességét prémiumokkal, vagy egyéb kedvezésekkel támogatni kell, — lehet arra is

eset, hogy az állam egyes vállalatok megalakulását részvényjegyzésekkel, vagy ocsó hitelnijuttal támogatja; — lehet bizonyos vállalatok munkaszövetségének rendezéséért pénzáldozatot is hozni, de az, hogy egyenesen pénzájándékokat osztogassunk, — ez milliomosoknak erkölctelenség.

Ezért nem nyugtatott meg minket a Szterényi nagy beszéde, mely egyébként a közös vánterületen belül való iparfejlesztés szükségességét hangsúlyozta és ezzel dokumentálta egyúttal azt is hogy a kereskedelmiügyi kormányknak az önálló vánterület még ma talán a jelszavai közé tartozik, de valóságos célja az, hogy 1917-ig, sőt, ahogy újabb hírliek, 1927-ig a vanközösség föltétlenül megmaradjon.

Ilyen körülmények között az angolokkal való kötetlenségeknek nem maradt jelentősége. Hogy az angol tőke Magyarországon befektetést keressen, ennek legelőfeltétele, hogy a közgazdasági bizonytalanság megszűnjék. E nélkül nem jön, nem jöhet az angol tőke Magyarországra. Erre pedig semmi kilátásunk sincs. A kiegyezési tárgyalások eddig a bizonytalanságot fokozták. Ez egyenesen osztrák érdek mely értékében legalább is annyit jelent Ausztriának, mintha már koncedáltak volna neki mindazt, amit követel.

A Duna és Tisza közötti csatorna.

Ira: Bogdányi Ödön. kir. főmérnök. műegyetemi m. tanár.

II.

Kérdés, hogy a többi költség fejében van-e akkora haszon, mely a mély bevágás csatorna elsőbbségét biztosítja?

E kérdés tisztázására előre kell bocsátanom, hogy ha átlag 16 négyzetméter keresztmetszettel hajókat 12—15 méter sebességgel akarunk vontatni a csatornán, akkor a hajómetszet 6-szorosára kell vennünk a csatorna vízalatti szélességét, vagyis körülbelül 96 négyzetméterre. Ezt a területet úgy allithatjuk legcélszerűbben elő, ha a csatorna fenékelősségét 26 méterre, kisvízi mélységet 3 méterre veszszük. Ezeknek a métereknek a helyességét igazolják azok a kísérletek, melyeket De Mas Franciaországban és Haack Németországban a hajók vontatása dolgában végeztek. A 96 négyzetméteres szélesség egyaránt szükséges, akár mély bevágásban, akár magasban vezetjük a csatornát.

Most már belátható, hogy ekkora csatornaszelvény részére a viznek mesteresége útján, szivattyúzással való beszerzése nem kicsi dolog s éppen ezért a mély bevágás csatorna elsőbbsége is föltétlenül kitunik, mert ebben az esetben a tápláló víz kellő bőségben rendelkezésre áll s beszerzése nem lugg a gépi munka eshetőségeitől.

Jó oldala a hajózás szempontjából még a mély bevágásnak, hogy csak kevés számú zilip van rajta s így a forgalom nincs miatuk annyira akadályozva, mint a magasvezetési csatorna esetén, hol a zilipek száma nagy. A mély bevágás csatornában nem kell az átmenő árkat haszon nélkül a dombhat tetejére fölemelni és ismét leengedni, mint a magasvezetési csatornában.

De a legfeljebb elsőbbsége a mély bevágású hajózó csatornának a hozzá kapcsolódó ipari és mezőgazdasági haszonban van.

A csatornában kis vizkor is mintegy 23 köbméter víz vezetethető masodpercenként, melylyel mintegy 3000 lóerőnyi energiát allithatunk elő. De a csatornában az év legnagyobb részében 4 méter magas (vagy még valamivel magasabb) víz tartható mely esetben a csatorna masodpercenkénti vízhozama 40—50 köbméterre fokozható s vele 5000 lóerő termelhető. A termelt energia a csatorna világítására, a zilipek kezelésére, a

vontatásra s más egyéb ipari és mezőgazdasági célra használható.

Még nagyobb haszon háramlik a mély bevágású csatornából a mezőgazdaságra, mert a 40—50 köbméter vízzel mintegy 100,000 kat. holdnyi területet foghatunk öntözés alá. A ki tudja, hogy öntözéssel megkéttszerezhetjük, megharomszorozhatjuk a föld jövedelmét, az kellőleg megbecsülheti e 100,000 hold öntözött terület értékét. És mind ezt a hasznot mintegy ráadásul kapjuk a hajózó csatornára.

Természetes, hogy az öntözés nem fog mindjárt a csatorna megnyitásokor egyszerre nagy tért hódítani. A mi népünket előbb nevelni kell az öntöző gazdálkodásra. De ez a körülmény nem lehet akadály arra, hogy a hajózó csatornát öntöző csatornával is ne tegyünk. Sőt még az öntöző mellékcsatornát is hajózhatóvá tehetjük s mind Szeged, mind Szolnok felé a hajózó csatornák egész halozatát létesíthetjük.

Az olasz csatornákra való hivatkozással rendszeren fölsovták hozni ellenvetésül, hogy a hajózó csatorna nem alkalmas arra, hogy egyidőben öntöző csatorna is legyen. A hajózó csatorna ugyanis a könnyű vontatás céljából lehetőleg csöndes vizet kíván, míg az öntöző csatorna azt kívánja, hogy benne minél több vizet vezethessünk. Az olasz csatornákon csakugyan a fölfelé hajózás némi késleltetést szenved a víz nagy sebessége miatt. De a mi csatornánk esete egészen más. Míg például a Cavour-csatorna csöves 25 centiméter kilométerenként, addig a miénk csak egy centiméter; míg abban a víz 1,2 méter sebességgel mozog, a miénkben csak 24—28 centiméter sebességgel. Az olasz csatornák első sorban öntözés céljából készültek, a miénk pedig hajózás céljából s az öntözést csak azért értékesítjük, mert ráadásul, mintegy ingyen kinalkodik.

És most, ha hozzávesszük a hajózás könnyűségéhez és a csatorna vízzel való elátásának biztonságához a termelhető energia mennyiséget, a 100,000 hold öntözött földet s a kifejleszhető hajózó úthálózatot, kérdem, melyik csatornarendszer gazdaságosabb, a mely bevágású e vagy a magasvezetési?

Erős a hitem, hogy a mint az olaszok megcsináltak a maguk öntöző és hajózó Cavour-csatornájukat, meglesz nekünk is a magunk Kossuth csatornánk, mely a közlekedést, ipart és mezőgazdaságot egyaránt szolgálja.

E rövid fejtegetés során nem térhettem ki a dolog részleteire, de lesz alkalom a Földrajzi Társaság 1907. évi janár 24-iki fölválva estéjén, hogy a kérdést bővebben kifejtsem s tervekkel is illusztráljam; azonkívül nézetemet a Budapesti Szemlében nagyobb terjedelemben közlé fogom tenni.

És addig is, ha senki más nem akad, magamra vállalom, hogy az igazság erejével s a meggyőződés lelkésedésével megvitatom, a mély bevágású csatorna ellen fölhozható minden megokolt kifogást és elosztok minden aggodamat.

Csak arra nem vállalkozom, hogy meggyőzzem a legyekem és tekintély korlátai között fölnevelkedett elfogultságot, mert vele szemben minden küzdelem hiabavaló.

Ujdonságok

1906. november 4.

— Megyebizottsági tagok választása.

A szentesi I. és II. választókerületekben elhalalozas folytán megüresedett 1—11 megyebizottsági tagsági helyet f. hó 6-án töltötték be választás útján, melynek aktusa délelőtt 9 órakor kezdődött és délután 4 órakor lezárult. Bar kezdetben olyan nagyfokú volt e választások iránt a részvétlenség, hogy az I. választókerületben az ölnőknek — miután egyetlen szavazó sem volt még jelen — úgy kellett bizalmi férfiakat fognia, mégis ebben a kerületben a szavazás lezartáig 181 szavazatot adtak le, melyek közül 96 Szathmáry Edére, 61 dr. Vajda Antalra 90 Csúca Ká-

rolyra, négy pedig vegyesen esett, úgy, hogy Szathmáry Ede nagy többséggel lett megyebizottsági taggá megválasztva. A II. kerületben már nem volt ilyen arányú érdeklődés sem. Itt összesen 32 szavazatot adtak le, melyek közül 31 Gyulaibanra esett, aki így szintén bekerült megyebizottsági tagnak.

— Kelemen Béla szegedi installációja. A Szeged város főispánjává is kinevezett Kelemen Béla dr. f. hó 5-én, nagybeteg ipa: Bakonyi Károly nyugalm. altábornagy látogatására Szegeden időzött és az alkalommal Lázár György dr. polgármestert s Becsey Karoly dr. országgyűlési képviselőt magához körte ebédre, véglegesen megállapítottak együttesen a szegedi főispáninstalláció rendjét. E megállapodás szerint — és a szegedi népkörök óhajának figyelembevételével. Kelemen Béla főispán f. hó 11-én, vasárnap a déli 12 óra 40 perckor befutó vonattal érkezik Szegedre, több országgyűlési képviselő barátja társaságában, Budapest felől s a szegedi állomáson a város nevében Lázár György dr. polgármester üdvözlözi az érkezőt, aki erre kíséretével fogadotok, bandérium előlovaglás mellett, a varosházra hajtat, ahol a polgárság nevében egy megyebizottsági tag üdvözlözi, mire a főispán az erkélyről beszédet intéz a közönséghez. Ugyanaz nap este a főispán a Kassavigadóban teacsejlyt ad fővárosi vendégeinek, a városi főtisztviselőknek és a szegedi tartsaság meg általa meghívandó tagjainak. Folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor unncpi istentisztelet lesz a bevárosi templomban s délelőtt 10 órakor rendkívüli városi közgyűlés a színház nagytermében. A közgyűlést a polgármester nyitja meg, aztan küldöttség megy a főispánért, aki a közgyűlésen megjel-nve, Tóth Mihály dr. aljegyző előolvasása mellett nyomban leteszi az esküt és elfoglalva ahsat, programbeszédet mond, melyre a polgármester és a törvényhatósági bizottság egy tagja felcinc. A közgyűlés erre, a jegyzőkönyvhitelcsitök ki-rendelésével véget ér. Délelött fél 12 órakor lesznek a tisztelgések. Egy órakor pedig a főispán tisztelőre rendezendó diszlakoma. Az installációra meghívják a szomszédos törvényhatóságokat.

— A szátráktörvény. A készülő szátráktörvényről a következőket jelentik: A törvényben el fogják törülni a pártadó rendszerét és megfogják akadályozni a munkásnép megadóztatását. Ki fogják mondani, hogy a szocialista partvezetőség könyveibe barmikor be lehessen tekinteni és a működést ellenőrizni lehessen, hogy a visszaéléseket megtorolhassák. A gyűjtéseket korlátozzák és útját állják annak hogy a begyűlt pénzeknek külföldre való küldésével, azokat a lefoglalás ellen biztosíthassák. A munkások viszonyát a munkaadóval szemben a lehető legmértányosabban rendezik ugy a munkaidőre, mint a munkabérré nézve, hogy a tőke kizsákmányolása ellen a munkásokat megvédelmezhessek, viszont azonban a munkaadók érdekeit is megvédik a tömeg-szatrjakok és a terrorizmus ellen. Különösen ellenőrzik az agitátorokat külföldi agitátoroknak gyorsan kiadják, az útját s egyáltalában több dolguk lesz a tolonkocsaiknak. A büntető törvénykönyvnek az igaztasokra vonatkozó paragrafusait pedig szigorítani fogják.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 17-én

délelött 10 órakor ülést tart, Cicatricis Lajos dr. alispán elnöklése mellett, a vármegyeház kiástermében.

— A paproszépnt kivonják a forgalomból. A jó ég tudja, mi az oka annak, hogy a magyar ember rossz szemmel nézi és nem szívesen veszi az aranyvalutát. Kezdetben tetszett mindenkinek a csillogó tiz és 20 koronát kitevő pénz. De már rövid időre a kibocsátás után kezdtek idegenkedni a magyarok az angyalcis aranypénzektől. Talán a gyakraiban előforduló aranypéncs hamisítás az oka ennek a bizalmatlanságnak. No meg talán az is, hogy a vékony tizkoronás aranyakat az esthomályban — vagy hajnalban krajac gyanánt vették ki az erszényből és nyujtották át szerényen a koldusnak. Elég az hozzá, hogy a magyar ember inkább a legelrongyolódottabb papirpénzt fogadta ol és tette miázterjelcsitökát a zsebébe, semmint aranypénzt fogadott volna el. A minden pénzok felett rendelkező osztrák-magyar bank a legutóbbi közgyűlésén, azaz, hogy a miniszterelnökkel folytatott tárgyalasain elhatározta, hogy kimondja a halálitéletet a papiroszépntekre. 1907. január 1-től kezdve nem hoznak többé tiz és húsz koronás papirpénzt forgalomba. Még az emléket is elakarják törülni. Csakis arany aprópénzt fognak a közönség kezébe adni. Erre a célra már most november 1-től korlátozzák a papiros tiz- és húszkoronások forgalmát.

— Kegyelem Hegyi Antalnak. Több fővárosi lap újsagolta par nap előtt, hogy a kiraly megkegyelmezett a szegedi csilagbörtönben raboskodó Hegyi Antal volt csongrádi plebanosnak, aki ezek szerint a napokban szabadiabra helyezték. Hegyi Antal a Szeged és Vidéke egy munkatársai előtt úgy nyilatkozott ugyan pár hete, hogy ha kiszabadul, azonnal visszatér amerikai hivatásba, akiket nem hagyhat magukra; értesülésünk azonban az, hogy Hegyi e kijelentése dacára is Csongrádon telepszik le.

— Helyreigazítás. A munkás-segítő akcióról irvan lapunk előző számában, egyebek közt említettük, hogy a munkás-háztelep építésének eszméje boldog emlékü Vadnay Andor főispánjára idejében került felszínre. A történeti hátsó kedvéért ez az irasunkat oda kell módosítanunk, hogy az eszmét, már Vadnay halála után, Cicatricis Lajos dr. alispán vetette fel elsőnek egy városi közgyűlésen, mely abból az alkalomból a terv kivételére egy bizottságot is választott. A 40000 korona államsgejlyt aztan, Csato főispánjaga alatt és Fekete Marton társ. főszagató intervenciójára, Daranyi Ignác akkor volt es ma is földmivclésügyi miniszter utalványozta ki az első, Szentesen épült munkásháztelep költségeihez.

— Huszonegyezer unjoncel több. A »Neue Freie Presse«, melynek mindig a legjobb információi vannak politikai ügyekben, — egyik legutóbbi számában azt közli hogy az unjonclétszám felemelésé befjezett dolognak tekinthető. Huszonegyezer főny unjonccal emelik a kördös hadsereg embarállományát, Az erre vonatkozó javaslatot mindjárt a delegációs ülések után beteszitlik mind a két parlamentben. Az unjonclétszám felemelését már az 1907-ik évre kérik az osztrák és magyar képviselőházban. A Presse megjegyzi, hogy ezzel szemben Magyarország bizonyos rekompenzációban részesül.

— A tápei kerületből. A tápei kerületben megüresedett képviselői mandátum elnyerése körül mind élesebbé válik a harc a két függetlenségi jelölt partja között, úgy, hogy egyes hiradaok szerint még tetlegesség is történt volna tán a Fodor-part részéről a Keök-part egyik főkortese ellen Dorozsman Egyébként a választás küzdelem hírelt rövidre szabva, abban foglalhatjuk össze, hogy Reök Ivan vasárnap déleiben Dorozsman a külterületi kapolnánál, délután pedig bent a községeben mondta el, zajos tetszésel fogadott programbeszédjét, mely alkalommal útjában Városy Gyula kisteleki plebanos és Dr. Széll Gyula ügyvéd kísérték, akik szintén lelkesítő beszédeket tartottak. A másik függetlenségi jelölt: Fodor Miklós, akit útjában Kalmár Antal, az ismert nevű író kísér, vasárnap Algyón és Tápén mondott programbeszédet.

— Rákóczi-estély a katolikus körben. Hirt adunk már róla, hogy f. hó 10-én szombaton este a katolikus körben Rákóczi-estélyt rendeznek, amelynek műsorát a rendezőség közreadni ígerte. Nem kaptuk ugyan még eddig meg a műsort, de értesülésünk szerint az estélyen Novobáczky Margit kisasszony és dr. Csérgő Károly ur is közre fognak működni. E hírről kapcsolatban említiük meg, hogy a katolikus kör f. hó 15-án saját díszes teremben, hazalajpá javára, Katalin-bálat rendez. A mulatság este 7 órakor kezdődik s belépődij: személyjegy 1 kor 20 fill. családjegys 3 korona. A meghívókat e bála mar széküldték.

— Nyujtják a közös vámterületet. Egy rendesen jól értesült bécsi lap érdekes dolgokat ír a kiegyezési tárgyalásokról, amelyek eddig szigorúan titokban tartottak. Az illető újság szerint az osztrák gazdasági kiküldöttek hozzájárultak ahhoz, hogy vámszövetség helyett vámszerződés kötnék velünk, de viszont azt kívánják, hogy a szerződéses viszony 1925-ig, esetleg 1927-ig tartson. Magyarán mondvá: az osztrákok szívesen belegyeznek abba, hogy a vámközösséget szövetség helyett szerződésnek nevezzük, ami végre is csak formakérdés, — ellenben még tiz évvel szeretnék meghosszabbítani a közös vámterület életét. Ez természetesen egyelőre csak osztrákterv. Azt hisszük, ki van zárva, hogy a magyar kiküldöttek ehhez hozzájáruljanak. Nem tehetik ezt már azért sem, mert a függetlenségi párt, amely harmincnyolc éve küzd az önálló vámterületért, egyenesen öngyilkosságot követne el, ha — amire a szabadelvű kormányok alatt sem volt példa — az egyszerűen húsz évre hosszabbítana meg a vámközösséget.

— Betörök garázdaalkodása. A tél tolvajai, az éjszakai sötétséget kihasználó betörök az idén korán álltak munkába. A f. hó 5-ri 6-ra virradó éjszákán több helyütt garázdaalkodott a városban egy betörőbanda, azonban szerencsére csekély eredménnyel, mert csak egy helyütt, a Kurcapartjan fekvő Hajdú Lajos-féle tanyából sikerült, a nyitott kamrából ruhacsomókat elemelniük, míg Danielisz Károly arment, tarsulati tisztviselőnél és Halasz László kereskedő boltjánál idején elriasztottak őket. A banda tagjait bar nem ismerték fel, vannak akik a Tiszra felé elmenekülni láttak őket.

— Csalás postatakarékpénztári könyvvel. Dudas Ferenc dorozsmai kocorsáros följelentette Csordas Ferenc és Tóth István munkásokat, hogy 1906. május 30-án, miután nála nagy mulatozas közben sört, bort és mindenféle eledelt fogyasztottak, befizetés helyett egy ezer koronáról kiallított postatakarékpénztári könyvet adtak át neki. Azt mondták, hogy masnap kiváltják a könyvet, melyre még készpénz kölcsönt is

vettek fel tőle. Azonban napok múltán sem jelentkeztek. Mikor aztán ő a szegedi postán jelentkezett a könyvvel, megtudta hogy a könyv hamis, mert összesen egy korona a betét. Az ügyesség a nevezett munkásokat okirathamissal vadolta s ügyükben f. hó 6-án tartott tárgyalást a szegedi törvényszék ahol a vadlottak közül Csordás beismerő vallomást tett. A vadindítvány megtétele előtt aztán Kovács alügyész előterjesztésében arra kérte a törvényszéket, hogy a tárgyalást halassza el, miután közben a vadlottak ellen, hasonló bűncselekményért Oroszlamosról is érkezett be feljelentés. A törvényszék helyet adott az ügyész indítványának és a tárgyalást elhalasztotta.

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szagú és ízű, oly nehezen emészthető, hogy az gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szóba sem hozható, de az az óriási tip- és gyögyörő, melyet a csukamájolaj hehizonvultán tartalmaz, ma már mindenkinek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsió formájában a csukamájolaj teljesen meg van szabadítva undorító tulajdonságaitól. A Scott-féle Emulsió feltétlenül jó ízű könnyen emészthető és háromszor oly hatásos mint a közönséges csukamájolaj. A Scott-féle Emulsió sohasem okozza a legesekélyebb zavart sem és állandóan, szemelátomást a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat víró halász-védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg behúlése ellenében nívótól bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL - Városi gyógyszer-tára

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34./35.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Nyilvános elszámolás

a R. köz. Ferenc és dicsőségese emlékü tarai hivatnának megkoszorúzására érdekében alakult nepküldöttség tagjai által a koszoru községeire begyűjtött adományokról. — Folytatás: Papp József ivén: Monár Antal 40 fillér, Virágos K. István 20 fillér, Piti Erzebet, Gergely Imre, Gergely Mihály, Gergely Ferenc, Szabics Borbála, Gergely György, Csernus Imre, Mácsei Antal, Vass Imre, Soos István, N. N. 10—10 fillér, Sipos József, Nyiri Antal 20—20 fillér, Kamper Mór 40., Sebési Jánosé 1 kor, Kovács Sándor 20 fillér. — Vecseri István ivén: Csucs Lajos 1 kor., Fischer Farkas, Fischer Albert 20—20 fillér. — Szilágyi János ivén: Bizonnyai János, Dömjén Imre, Rókóci János 1—1 kor., Moreczky Zsigmond 50 fillér, Bányai Pál, Papp Zsigmond, Tergenyi Ferenc 40—40 fillér, Barta János, Gál István, Páner János, Szijártó Sz. Mihály, Molnár Lajos, Győző M. Imre, Borsos Ferenc 20—20 fillér. — Gyutai László ivén: Tesi Fekete János 40 fillér, Hejja Pál 10 fillér. (Folyt. köv.)

Feloldószerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Közlönyadó „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Minden utánzat és netán

= nyomás büntethető. =

Valódi a

Thierry-féle balzsam

eszköz a zöld apácavédjegyvel. Törvényesen védve. Régtől híres, főülmulhatatlan emésztési zavarok, gyomorgörcs, kólika, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy üvegnek, vagy 1 nagy Speciális üveg patenzárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifoliaenőse általában ismert min utól érbelen szer

minden, még oly régi seb, gyladás, sérülés, abszcesszus és daganat ellen. Ára: 2 tegely 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküdi csaki előleges fizetés vagy utánvétel mellett

Thierry A. gyógyszerész Progradá, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Eredeti közönségesített szert tartalmazó rőpirat ingylen és bérmentve.

Raktár Budapestben: Török József és Dr. Egger Leó I. Lugaon Vertes L. gyógyszerárban. 50—24

Előkerítés.

200,000 darab nagyon szép két éves gledicia-csemete eladó. Kertek, tan-nyak s udvarok elkerítésére a legcél-szerűbb, mert gyönyörű, áthatlan előkerítést lehet belőle készíteni.

Ezre f. oszt. 12 kor. II. oszt. 6 kor. Csomagolás önköltsegen. Megrendelésnél 1/4-előleg kérietik. Nagyobb vételnél árengedmény. Írásbeli megkeresésekre kimerítő választ ad

Varga Mihály,

3—1 ev. ref. tanító

Posta helyben. Nagygánya. (Bihar m.)

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy Dr. László Vilmos úr Kossuth-útcái házában, a mai kor igényeinek megfelelő

Bútorraktárt

rendeztem be, melyben a legolcsóbb árak mellett szereshetők be minden-nemű bútorok.

Ugyanott eivállalom új vagy régi bútorok, ajtók, ablakok, rollók és szobapadlók átfestését, mázoló munkáját a legjutányosabb árak mellett. Szentesen, 1906. november hó.

Tisztelettel:

Birn Simon.

Fényképészeti műterem átvétel.

Van szerencsém Szentes város n. é. közönségét, jóakaróimat és ismerőseimet értesíteni, hogy a Hariss-házban levő

Fényképészeti műtermet

újbol átvettém és azt modernül berendezve folyó évi november hó 1-én újbol megnyitottam.

Technikai eszközeim és világítási módszerem által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az általam készült képek a legkényesebb igényeknek is megfelelnek.

Legtöbb törekvésem a n. é. közönség elismerését kiérdemelni.

Szíves pártfogást kér tisztelettel:

Kövessy Rezső.

tenykepész, Hariss-ház.

Előleges jelentés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a „KÖZPONTI SZÁLLODA” NAGYTERMÉBEN, a mult téli évadban oly annyira közkedvelt

MOZGÓFÉNYKÉPEK

a folyó évi november 10-től kezdve minden este, a multkorinál gazdagabb és változatosabb műsorral, de FÉNYESEBB és TÖKÉLETESEBB kivitelben is újbol láthatók lesznek, a r. közönség szórakoztatására.

A mozgófényképek bemutatása minden este 8 órakor kezdődik, személyenkint 40 fillér belépő díj mellett, melynek gyermekek csak a felét fizetik. — Előadások alatt és közben Ambruzs zenekara játszik s a terem fűtve lesz.

A gazdag és változatos első heti műsorból kiemelendők: A rájah kinesis szekrénye. Tulipánkert. Kéremetlen bolha. Kérmő repülő csillagok. Kellemetlen bolha. (a Birketow-cirkusz eredeti felvétele) Tavasz tiúndérnöje. Tűz a hajón. Egy palota égése. Utazás az északi sark felé. Kanadai erdőirtás.

Tiszta italokról, jó konyháról, s pontos, gyors kiszolgálásról kellő gondoskodás. — Amidőn a n. érd. közönség szíves pártfogását kérem, vagyok tisztelettel:

Szentesen, 1906. nov. hó

RADÓ,
kavész.